

Izglītības kvalitātes valsts dienests

2021. gada 22. oktobris plkst. 10.00 - 17.00

Tiešsaistes konference “Laba un profesionāla pārvaldība izglītības iestādē izglītības kvalitātes un demokrātijas veicināšanai”

Izglītības un zinātnes
ministrija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības kvalitātes monitoringa sistēma izglītības kvalitātes nodrošināšanai

Ilze Saleniece,
Izglītības un zinātnes ministrija,
Valsts sekretāra vietniece – Politikas iniciatīvu un
attīstības departamenta direktore

22/10/2021

1. IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA SISTĒMA

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGS

Izglītības kvalitātes **monitoringa mērķis** ir iegūt, apkopot, analizēt un izmantot informāciju (datus) snieguma un progresā novērtēšanai attiecībā pret noteiktiem mērķiem, sagaidāmiem rezultātiem, lai varētu **pieņemt pierādījumos balstītus lēmumus** un tādējādi veicināt izglītības kvalitātes attīstību.

Civitta, "Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas un monitoringa rīku apraksta izstrāde" (2020)

BŪTISKI JAUTĀJUMI

KĀPĒC monitorējam? (kādi ir mērķi, kādu lēmumu pieņemšanā izmantosim rezultātus)

KĀ monitorējam? (tvērums, procedūras, mērinstrumenti, rīki, rādītāji u.c.)

KAS ir iesaistīts? (monitoringa pārvaldība, iesaistīto pušu kapacitāte, atbildības)

- Sistēmas līmenis
- Izglītības iestādes dibinātājs, pašvaldība
- Izglītības iestāde
- Pētnieki
- Izglītojamo ģimenes/vecāki
- Sabiedrība (sabiedriskās organizācijas, privātais sektors u.c.)

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA SISTĒMA - IEGUVUMS IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

VALSTS LĪMENIS

- Prioritāšu un rīcības virzienu noteikšana;
- Dato balstītu lēmumu pieņemšana par resursu plānošanu, piešķiršanu un izmantošanu;
- Izglītības iestāžu akreditācija;
- Agrīnās brīdināšanas signālu (risku) uztveršana;
- Atbalsts izglītības iestādēm un dibinātājiem izglītības kvalitātes uzlabošanā.

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA SISTĒMA - IEGUVUMS IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

DIBINĀTĀJI UN IZGLĪTĪBAS IESTĀDES

- Iesaiste diskusijās par izglītības politikas prioritātēm, virzieniem;
- Iestādes darbības novērtēšana, uzlabojamo jomu noteikšana;
- Pašnovērtējuma veikšana;
- Izglītojamo un viņu ģimeņu, sabiedrības informēšana par sasniegumiem un izaicinājumiem;
- Atbalsta plānošana / nodrošināšana izvēlētajiem uzlabojumiem.

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA SISTĒMA - IEGUVUMS IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

PĒTNIEKI

- Pieejama plašāka un detalizētāka informācija par izglītības procesiem, sistēmu un tās dažādajiem kvalitātes aspektiem;
- Ērtāka piekļuve esošajiem datiem;
- Kvantitatīvo datu pieejamība padziļinātu kvantitatīvo un kvalitatīvo pētījumu veikšanai;
- Precīzāka izglītības sistēmas tendenču un aktualitāšu sākotnējā identificēšana;
- Atbalsts izglītības politikas attīstībai.

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA SISTĒMA - IEGUVUMS IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

IZGLĪTOJAMIE / VECĀKI / SABIEDRĪBA

- Mācību virzienu un izglītības iestāžu izvēle;
- Pieprasījums pēc augstas izglītības kvalitātes un sasniedzamajiem rezultātiem, tostarp piedaloties apsekojumos;
- Jautājumu aktualizācija par ar Izglītības kvalitāti saistītiem izaicinājumiem, iesaiste diskusijās ar dibinātājiem par attīstības alternatīvām;
- Iesaistīšanās pašnovērtēšanas un ārējās kvalitātes novērtēšanas procesos.

1.SOLIS: KOPIĢS REDZĒJUMS PAR IZGLĪTĪBAS KVALITĀTI

1.SOLIS: KOPĪGS REDZĒJUMS PAR IZGLĪTĪBAS KVALITĀTI

- 1. Atbilstība mērķiem** - izglītojamo un visas sabiedrības vajadzībām atbilstoši izglītības rezultāti: attīstītas noteiktas kompetences, spēja iesaistīties darba tirgū un dažādu sabiedrības grupu iekļaušanās iespējas;
- 2. Kvalitatīvas mācības** - mācību process un pedagogi (vistiešākā ietekme uz izglītības rezultātu sasniegšanu);
- 3. Iekļaujoša vide** - izglītojamo un pedagogu motivācija, nodrošinot fizisku un emocionālu drošību;
- 4. Laba pārvaldība** - efektīvi procesi, lai veicinātu iekļaujošu vidi, atbalstītu izglītojamos un pedagogus mācību procesā.

Mērķi,
sasniedzamie
rezultāti

Izglītības
kvalitātes
monitoringa
procesi

Dati (statistika,
nacionāla un
starptautiska
mēroga
pētījumi u.c.)

Izglītības
kvalitātes
monitoringa rīki

Izglītības
kvalitātes
novērtējums,
pamats
attīstības
risinājumiem,
lēmumiem

4 jomas:

1. Atbilstība mērķiem,
2. Kvalitatīvas mācības,
3. Iekļaujoša vide,
4. Laba pārvaldība.

Konkrēti mērķi un sasniedzamie rezultāti fiksēti:

- Nozaru politikas plānošanas dokumentos (piemēram, Izglītības attīstības pamatnostādnes, pamatnostādņu rīcības plāni),
- Pašvaldības izglītības attīstības stratēģijā,
- Izglītības iestādes attīstības dokumentos.

Mērķi,
sasniedzamie
rezultāti

Izglītības
kvalitātes
monitoringa
procesi

Dati (statistika,
nacionāla un
starptautiska
mēroga
pētījumi u.c.)

Izglītības
kvalitātes
monitoringa rīki

Izglītības
kvalitātes
novērtējums,
pamats
attīstības
risinājumiem,
lēmumiem

Izglītības kvalitātes monitoringa procesi vērsti uz:

- **Izglītojamie:**
piemēram, skolēnu snieguma novērtēšana
- **Pedagogi un izglītības iestādes vadība:**
piemēram, pedagogu profesionālās darbības novērtēšana,
izglītības iestādes vadītāja novērtēšana
- **Izglītības iestāde:**
piemēram, akreditācija, pašnovērtējums

Mērķi,
sasniedzamie
rezultāti

Izglītības
kvalitātes
monitoringa
procesi

Dati (statistika,
nacionāla un
starptautiska
mēroga
pētījumi u.c.)

Izglītības
kvalitātes
monitoringa rīki

Izglītības
kvalitātes
novērtējums,
pamats
attīstības
risinājumiem,
lēmumiem

Izglītības kvalitātes monitoringa procesi vērsti uz:

- **Izglītojamie:**
piemēram, skolēnu snieguma novērtēšana
- **Pedagogi un izglītības iestādes vadība:**
piemēram, pedagogu profesionālās darbības novērtēšana,
izglītības iestādes vadītāja novērtēšana
- **Izglītības iestāde:**
piemēram, akreditācija, pašvērtēšana

Monitorings

- iestādes,
- lokālā/reģionālā,
- nacionālā jeb sistēmas līmenī.

Mērķi,
sasniedzamie
rezultāti

Izglītības
kvalitātes
monitoringa
procesi

Dati (statistika,
nacionāla un
starptautiska
mēroga
pētījumi u.c.)

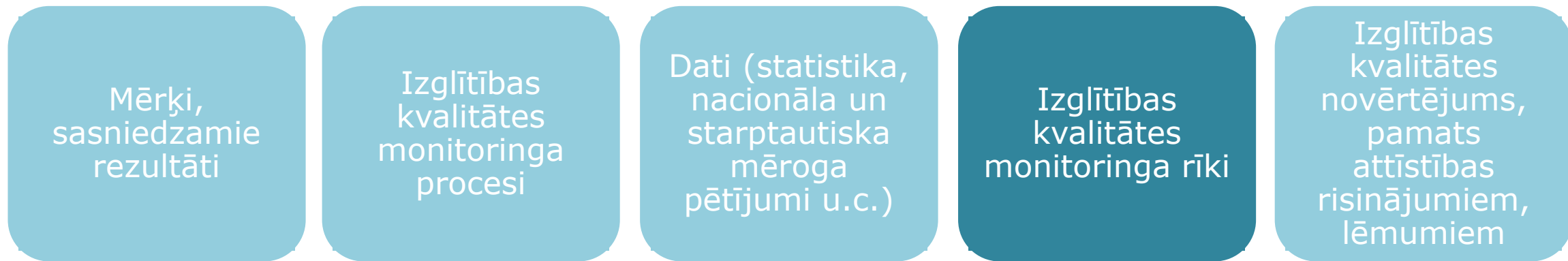
Izglītības
kvalitātes
monitoringa rīki

Izglītības
kvalitātes
novērtējums,
pamats
attīstības
risinājumiem,
lēmumiem

Izglītības kvalitātes rādītāji, kas raksturo izvirzītos mērķus, sasniedzamos rezultātus.

Datu ieguve un apkopošana:

- Dati, datu pārskati informācijas sistēmās: Valsts izglītības informācijas sistēma (VIIS), Centrālās statistikas pārvaldes sistēmas u.c;
- Nacionāla mēroga pētījumi (t.sk. skolēnu, vecāku aptaujas);
- Starptautiski salīdzinoši pētījumi (OECD PISA, OECD TALIS, OECD INES, OECD PIAAC, IEA PIRLS, IEA TIMSS, Pasaules Bankas u.c. pētījumi).

Rīks: atbilstoši specifiskiem mērķiem izvēlēts izglītības kvalitātes rādītāju kopums; tas ietver mērinstrumentu/s, iegūto datu analīzi, tehnoloģisko un vizuālo risinājumu.

Izglītības kvalitātes monitoringa rīki (izstrādāti; izstrādes procesā):

- Skolu tīkla efektivitātes rīks;
- Absolventu monitoringa rīks (augstākajā izglītībā, profesionālajā izglītībā);
- Izglītības kvalitātes risku identificēšanas sistēma;
- Pedagogu prognozēšanas un plānošanas sistēma;
- Skolēnu snieguma vērtēšanas sistēma;
- U.c.

Citi valsts, pašvaldību, izglītības iestāžu, privātā sektora veidoti izglītības kvalitātes monitoringa rīki.

Izglītības monitoringa sistēma ir pamats izglītības kvalitātes vadībai (iestādes, pašvaldības, nacionālā jeb sistēmas līmenī);

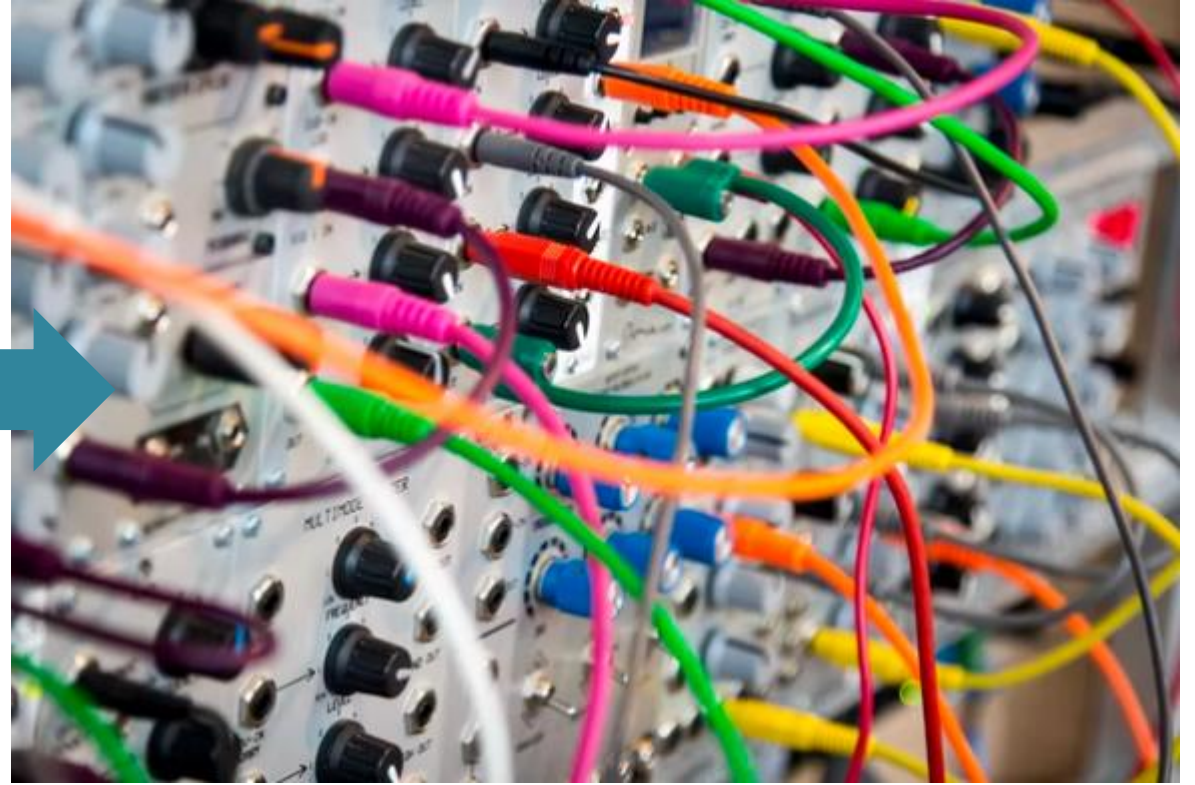
Kvalitātes vadības cikliskums: plānošana -> īstenošana -> uzraudzība -> pilnveide (attīstības risinājumu identificēšana, ieviešana, ieviešanas uzraudzība).

Izglītības likums; 4.¹ pants. Valsts sistēma izglītības kvalitātes nodrošināšanai

(1) Valsts sistēma izglītības kvalitātes nodrošināšanai ir sistematizēts politikas, vadlīniju, procedūru, darbību un resursu kopums, lai plānotu, sasniegtu, uzturētu, uzraudzītu un pastāvīgi pilnveidotu izglītības kvalitāti.

(2) Valsts veido sistēmu izglītības kvalitātes nodrošināšanai un nosaka izglītības iestāžu, to dibinātāju, valsts un pašvaldību iestāžu tiesības un pienākumus, kā arī atbildību par izglītības kvalitāti. Izglītības iestādes dibinātājs un izglītības procesa īstenotājs nodrošina izglītības kvalitāti izglītības iestādē.

([08.04.2021.](#) likuma redakcija; spēkā no [04.05.2021.](#))

- Sistematizēts politikas, vadlīniju, procedūru, darbību un resursu kopums izglītības kvalitātes nodrošināšanai;
- Skaidras visu iesaistīto pušu atbildības jomas.

2. IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA RĪKI

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA RĪKU ATTĪSTĪBA

VIIS sistēmā integrētie monitoringa rīki, to mērķi:

Skolu tīkla efektivitāte

Mērķis: apkopot un analizēt datus par skolu tīklu un tā efektivitāti, informēt iesaistītās puses par būtiskākajiem secinājumiem, lai veidotu vienotu izpratni par finansiālo ieguldījumu virzieniem un to efektivitāti

AI Absolventu monitorings

Mērķis: nodrošināt informācijas pieejamību par augstākās izglītības ieguvušo personu nodarbinātību, ienākumiem un bezdarba līmeni 10 gadus pēc absolventa eksmatrikulācijas no augstākās izglītības iestādes

Situācijas izpētē esošie monitoringa rīki, to mērķi:

PI Absolventu monitorings

Mērķis: nodrošināt informācijas pieejamību par profesionālo izglītību ieguvušo personu nodarbinātību, ienākumiem un bezdarba līmeni 10 gadu laikā pēc kvalifikācijas ieguves

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA RĪKU ATTĪSTĪBA

Pētījumu ietvaros plānotie monitoringa rīki, to mērķi:

Risku identificēšanas sistēma

Pabeigta izstrāde: IV cet. 2022. – I cet.2023.

Mērķis: nodrošināt instrumentus izglītības iestāžu paškontrolei un izglītības kvalitātes regulāram ārējam monitoringam, lai uz izglītības kvalitāti potenciāli pazeminošiem apstākļiem varētu reaģēt nekavējoties, parādoties pirmajām to pazīmēm

Pedagogu prognozēšanas un plānošanas sistēma

Pabeigta izstrāde: IV cet. 2022.

Mērķis: izveidot vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogu pieprasījuma - piedāvājuma prognozēšanas un nodarbinātības plānošanas sistēmu (izglītības iestādes, dibinātāja (t.sk. pašvaldību) un valsts līmenī)

1. SKOLU TĪKLA EFEKTIVITĀTES MONITORINGA RĪKS

MĒRĶIS:

Palīdzēt iesaistītajām pusēm panākt kopēju izpratni un vienošanos par finansiālo ieguldījumu virzieniem un novērtēt to efektivitāti;

aptvere: vispārējās izglītības iestādes

Publicēšana VIIS ārējiem lietotājiem:

I – II cet., 2022.

Projekts Nr. 8.3.6.2/17/I/001 Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana (2018.-2023.gads)

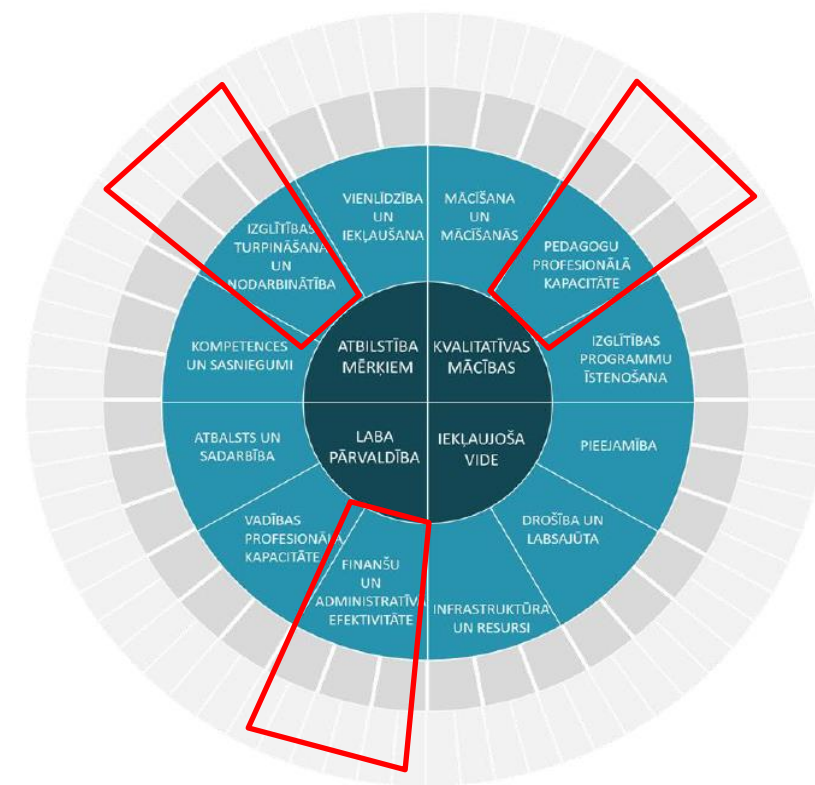

SKOLU TĪKLA EFEKTIVITĀTES MONITORINGA RĪKS

Rīkā iekļauts 21 rādītājs, kas kopumā raksturo **6 izglītības kvalitātes kritērijus**.

Rīks atspoguļo sakarību starp Finanšu un administratīvo efektivitāti (kā vienu no izglītības kvalitātes kritērijiem) un citiem izglītības kvalitātes kritērijiem, ko ietekmē ieguldīto līdzekļu apjoms:

- pedagogu darbs (Pedagogu profesionālā kapacitāte);
- mācību vide (Drošība un labsajūta);
- sasniegumi (Kompetences un sasniegumi);
- rezultāti (Izglītības turpināšana un nodarbinātība);
- infrastruktūra (Infrastruktūra un resursi).

Finanšu un administratīvā efektivitāte

Dati atlasīti par valsti

Izglītības turpināšana un nodarbinātība

VLF001
Pedagoģi/tehniskie darbinieki
71,31%

Mērķa v.: 61,62 - 77,25 %

VLF003
Admin.darbin. uz 100 izglītj.
0,54

Mērķa v.: 0,82 - 1,04

VLF002
Finansējums uz 1 izglītojamo
€2 407

Mērķa v.: 2 612,54 - 3 147,99

VAI002
Neapmeklē izglītības iestādi
1,21%

Mērķa v.: 0%

VAI004
Turpina nākamajā izglīt.pakļībā
55,64%

Mērķa v.: 100%

VAI017
Izglītojamo mainība
4,54%

Mērķa v.: 1,04%

VAI003
Cīņadnieki
1,13%

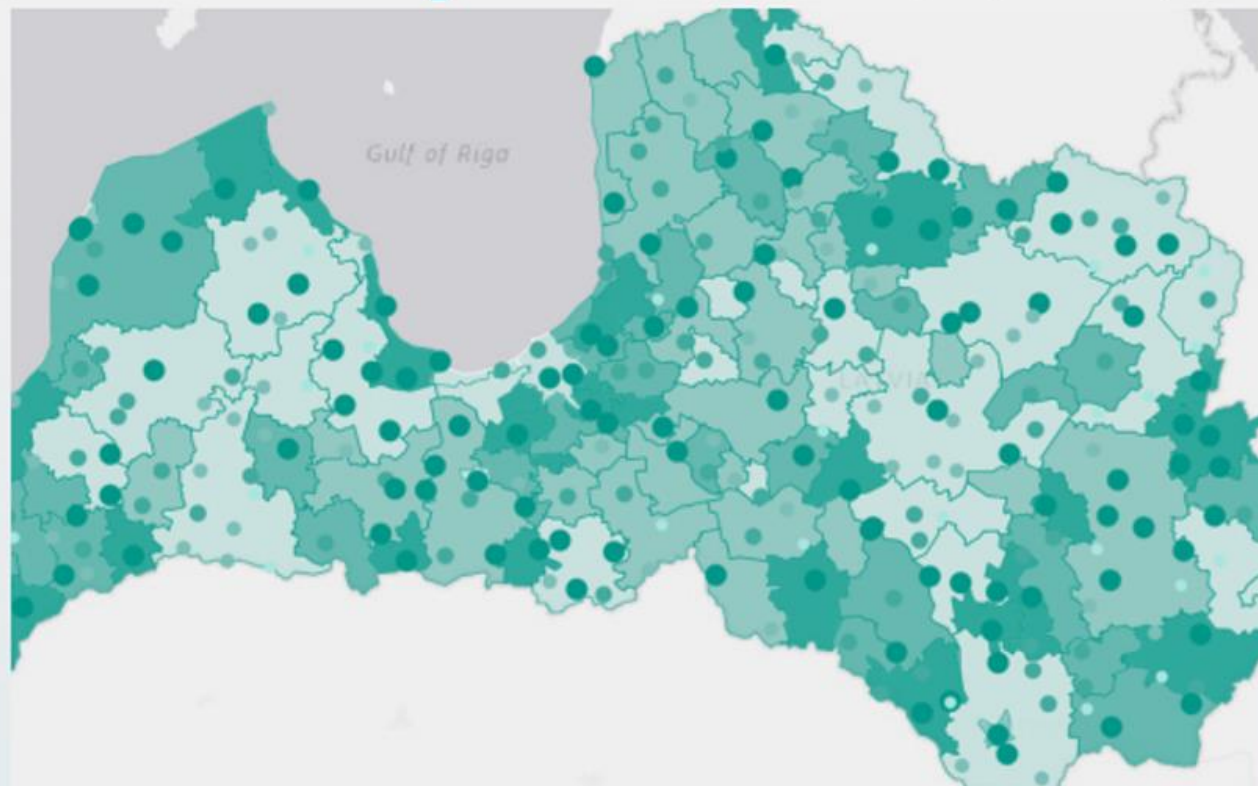
Mērķa v.: 0

VAI005
Pamet nākamo izglītības pakāpi
22,34%

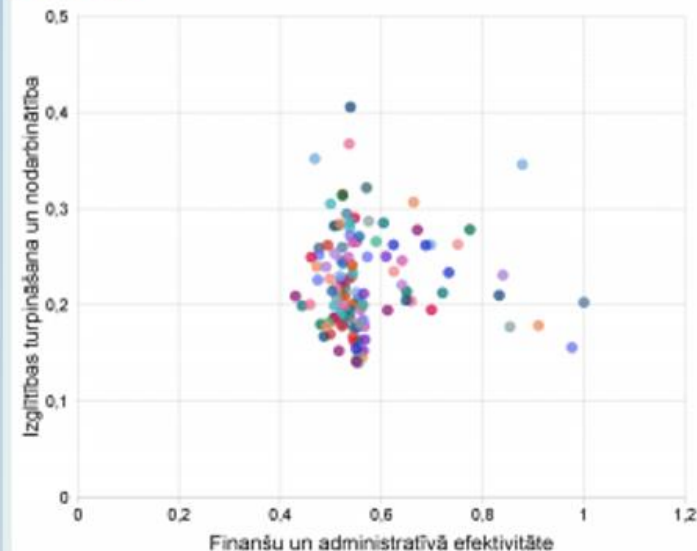
Mērķa v.: 0%

VAI018
Priekšlaicīgi pārtrauc mācības
18,18%

Mērķa v.: 3,57%

Pašvaldības

Dati atlasīti par pašvaldību

VLF001
74,50%
M.v.: 61,62-77,25%

VLF002
€2 804
2 612,54 - 3 147,99

VAI002
1,33%
Mērķa v.: 0 %

VAI003
0,65%
Mērķa v.: 0

VLF003
0,01
M.v.: 0,82 - 1,04

VAI004
61,18%
Mērķa v.: 100%

VAI005
14,34%
Mērķa v.: 0%

VAI017
2,43%
Mērķa v.: 1,04%

VAI018
11,08%
Mērķa v.: 3,57%

2. RISKU IDENTIFICĒŠANAS SISTĒMA

MĒRĶIS:

Nodrošināt instrumentus izglītības iestāžu paškontrolei un izglītības kvalitātes regulāram ārējam monitoringam, lai uz izglītības kvalitāti potenciāli pazeminošiem apstākļiem varētu reaģēt nekavējoties, parādoties pirmajām to pazīmēm

aptvere: vispārējās, profesionālās, profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Pabeigta izstrāde:

I cet., 2023.

Projekts Nr. 8.3.6.2/17/I/001 Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana (2018.-2023.gads)

RISKU IDENTIFICĒŠANAS SISTĒMA

Prevencijas un agrīnas intervences prakse izglītībā, kas fokusējas nevis uz rīcību jau zemas izglītības kvalitātes gadījumā (kopumā vai atsevišķos tās kritērijos), bet **orientējas uz atbalstu pirms izglītības kvalitāte sākusī samazināties.**

Darbojas ar **definētu noteiktu izglītības kvalitātes rādītāju kopu**, kas identificē, vai nav sasniegts tāds iepriekšnoteikts līmenis, kurš ļauj secināt, ka ir radušies riski izglītības kvalitātei.

Izstrādāts **algoritms** 10 vai vairāk risku identificēšanas rādītāju aprēķinam, analīzei un interpretācijai.

3. SKOLĒNU SNIEGUMA VĒRTĒŠANAS SISTĒMA

MĒRĶIS:

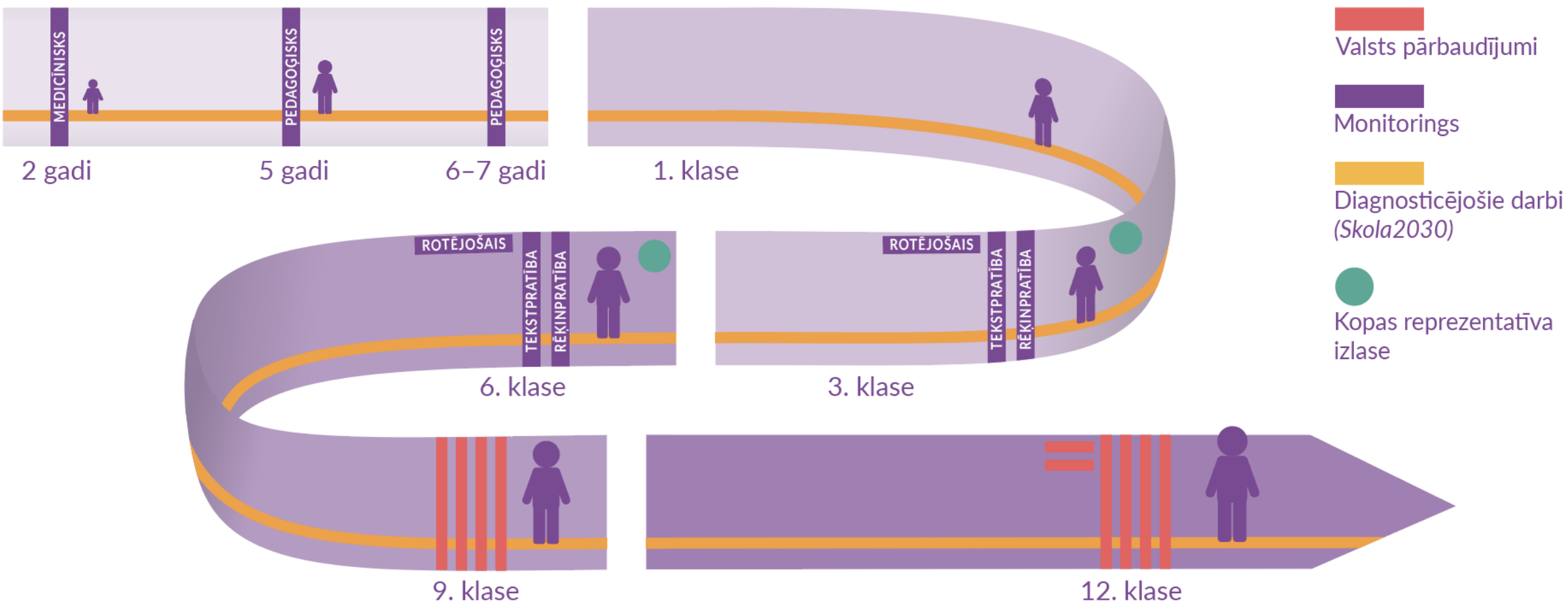
Nodrošināt agrīnu skolēnu pamatprasmju (rēķinpratība, tekstpratība) monitoringu (3. un 6.klase), lai pieņemtu lēmumus par nepieciešamo atbalstu kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanai (pārvaldības rīks skolai, pašvaldībai, valstij).

Īstenot pirmsskolas izglītības kvalitātes novērtējumu.

aptvere: vispārējās izglītības iestādes

ESF projekta pasākums Nr. 4.2.2.3.
(2023.-2027.gads)

Skolēna snieguma vērtēšanas sistēma

Darba variants, VISC, 01. 2021.

VALSTS IZGLĪTĪBAS INFORMĀCIJAS SISTĒMA

Lai nodrošinātu izglītības kvalitātes raksturojošo datu pieejamību sabiedrībai, **VIIS publiskajā portālā būs pieejami:**

- **Izglītības kvalitātes monitoringa rīki,**
- **Informatīvi pārskati** par izglītojamo skaitu vispārējās izglītības programmās, pedagogu skaitu, skolēnu un skolotāju skaita attiecību, obligāto centralizēto eksāmenu (OCE) indeksu u.c. (visi pārskati nopublicēti līdz 2022.gada I cet.),
- **Un citas izglītības kvalitāti raksturojošas datu kopas.**

www.viis.gov.lv

VALSTS IZGLĪTĪBAS
INFORMĀCIJAS SISTĒMA

Latviešu ▾

AAA

Lapas karte

AUTORIZĒTIES VIIS

🏠 SĀKUMS

REGISTRI

DATI

E-PAKALPOJUMI

INFORMĀCIJA

🔍 MEKLĒT

Vispārējā izglītība

Profesionālā izglītība

Interesešu izglītība

MONITORINGA RĪKI

TERMINU LAPA

Izglītojamo skaits
pirmsskolas izglītības
programmās

647

Pirmsskolas izglītības
iestādes

44107

5/6 gadnieku skaits

217500

675

6.90%

VALSTS IZGLĪTĪBAS
INFORMĀCIJAS SISTĒMA

Latviešu ▾

AAA

Lapas karte

AUTORIZĒTIES VIIS

🏠 SĀKUMS

REĢISTRI

DATI

E-PAKALPOJUMI

INFORMĀCIJA

🔍 MEKLĒT

Vispārējā izglītība

Profesionālā izglītība

Interesu izglītība

<https://www.viis.gov.lv/dati>

Skolu tīkla efektivitātes monitoringa rīks

Monitoringa rīks aptver pašvaldību pakļautībā esošās vispārējās pamata un vidējās izglītības iestādes. Tā mērķis ir novērtēt to, kādā mērā izglītības iestādes sasniedz konkrētus izglītības kvalitātes rādītājus, kā arī to, cik lietderīgi un efektīvi tiek izmantoti valsts un pašvaldību budžeta līdzekļi pašvaldību izglītības iestādēs.

Augstākās izglītības programmu absolventu monitoringa rīks

Monitoringa rīka mērķis ir nodrošināt regulāru informāciju un novērtēt augstākās izglītības programmu absolventu rezultātus. Tajā tiek novērtēta izglītības iestādes sniegtās izglītības un īstenotās programmas atbilstība mērķiem, novērtējot absolventu rezultātus darba tirgū. Rīks tiks publicēts plašākai sabiedrībai jaunā studiju gada sākumā, taču līdz šim jau sagatavotās publikācijas pieejamas [te](#).

3. NOSLĒGUMĀ

NOSLĒGUMĀ: BŪTISKI JAUTĀJUMI

KĀPĒC monitorējam? (kādi ir mērķi, kādu lēmumu pieņemšanā izmantosim rezultātus)

KĀ monitorējam? (tvērums, procedūras, mērinstrumenti, rīki, rādītāji u.c.)

KAS ir iesaistīts? (monitoringa pārvaldība, iesaistīto pušu kapacitāte, atbildības)

NOSLĒGUMĀ: TĀLĀKIE SOĻI

- Esošo rīku attīstība, jaunu rīku izstrāde, testēšana un integrācija VIIS publiskajā portālā;
- Izglītības kvalitātes monitoringa un Izglītības kvalitātes vadības procesu, procedūru un resursu sakartēšana atbilstoši mērķiem un iesaistītajām, atbildīgajām pusēm; nepieciešamo resursu, tālāko darbību apzināšana;
- Normatīvās bāzes pilnveide (MK noteikumu projekts par prasībām sistēmiskai izglītības kvalitātes nodrošināšanai);
- Kapacitātes veidošana un atbalsts visām iesaistītajām pusēm: iesaistīto pušu datu analītikas kapacitātes veidošana, mācības par rīku lietošanu u.c.;
- Informatīvu atbalsta materiālu sagatavošana.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES

[IZM_gov_lv](#)

[Izglitibas.ministrija](#)